

Sygn. akt III RNs 44/16

POSTANOWIENIE

Dnia 4 stycznia 2017r.

Sąd Rejonowy w Mikołowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: SSR Dobrosława Skibińska-Biel

Protokolant: Aneta Kiecka

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2016r. w Mikołowie

na rozprawie sprawy z urzędu

o umieszczenie w domu pomocy społecznej S. S. - bez jej zgody

na rozprawie sprawy w wniosku J. M.

o umieszczenie w domu pomocy społecznej S. S. - bez jej zgody

postanawia:

1. umieścić uczestniczkę postępowania S. S. urodzoną (...) w M. zam. O. ul. (...) w Domu Pomocy Społecznej bez jej zgody;
2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokata M. K. (1) kwotę 295,20zł (dwieście dziewięćdziesiąt pięć złotych dwadzieścia groszy) w tym 55,20 zł stanowi 23 % podatku VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu;
3. odstąpić od obciążania uczestników postępowania kosztami postępowania, w tym kosztami badania i sporządzenia opinii biegłego sądowego M. K. (2), którymi obciążyć Skarb Państwa.

III RNs 44/16

ZARZĄDZENIE

1. odnotować;
2. kal. 21 dni lub z wpływem.

M. dnia, 4 stycznia 2017r.

.....

Sygn. akt III RNs 44/16

UZASADNIENIE

Na skutek zawiadomienia Prokuratury Rejonowej w Mikołowie wszczęto postępowanie z urzędu w przedmiocie umieszczenia S. S. w domu pomocy społecznej bez jej zgody. Z treści zawiadomienia Prokuratury wynika, iż kurator częściowo ubezwłasnowolnionej S. Ł. S. w dniu 11.03.2016r. została przewieziona w stanie nieprzytomności do szpitala w M. z rozpoznaniem licznych ropnych zmian skórnych, w stanie ogólnym ciężkim. Ł. S. poddano zabiegom pielęgnacyjnym w postaci mycia, usunięcia wydalin z ciała, odrywania przyklejonej do ciała odzieży. Pacjentka była skrajnie zaniedbana higienicznie, w dniu 12 marca 2016r. zmarła. Ł. S. była kuratorem częściowo

ubezważnioną S. S., która pozostała bez opieki. Zarówno S., jak i jej kurator, zamieszkiwały wspólnie z E. B., który nie może prawidłowo sprawować opieki nad siostrą. S. S. nie jest w stanie samodzielnie zajmować się swoimi sprawami, wymaga całodobowej opieki. Jej brat E. B. nie zapewnia prawidłowej opieki swojej siostrze. Warunki mieszkaniowe są bardzo złe, m.in. brak jest podstawowych urządzeń sanitarnych. Uczestnicze zostały przyznane usługi opiekuńcze, które utrudnia E. B.. W dniu 4 lipca 2016r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w O. złożył wniosek o umieszczenie S. S. w domu pomocy społecznej bez jej zgody. Wniosek złożył również ustanowiony dla uczestniczki postępowania kurator. Sprawy połączono do łącznego rozpoznania.

Sąd ustalił, co następuje:

Na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 12 stycznia 2009r., w sprawie sygn. akt I Ns 209/08 S. S. została ubezważniona częściowo z powodu upośledzenia w stopniu umiarkowanym. Na mocy postanowienia tut. Sądu z dnia 30 marca 2009r. w sprawie sygn. akt III RNs 55/09 kuratorem S. S. została jej matka Ł. S.. Jak wynika z akt Op 8/09 uczestniczka postępowania jeszcze za życia swojej matki będącej jej kuratorem, przebywała w bardzo złych warunkach mieszkaniowych. Brat uczestniczki - E. B. za każdym razem utrudniał kontakt kuratora, jak i pracowników MOPS w O., którzy starali się ustalić warunki bytowe uczestniczki postępowania. E. B. izolował zarówno matkę, jak i siostrę przed osobami trzecimi, uniemożliwiał im pomoc lekarską. Uczestniczka jest bardzo zaniedbana higienicznie, brudna. Warunki mieszkaniowe są bardzo złe; jest brudno, nie ma łazienki, ani toalety. Ubezważniona utrzymuje się z renty; jej brat nie posiada żadnych dochodów.

Prokuratura Rejonowa w Mikołowie prowadziła postępowanie w przedmiocie narażenia na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia matki i siostry Ł. S. i S. S. przez E. B., które na mocy art. 17 §1 pkt 2 kpk zostało umorzone.

Na skutek zawiadomienia Prokuratury Rejonowej w Mikołowie o śmierci kuratora S. S. sąd wszczął postępowanie z urzędu jednocześnie zwrócił się do MOPS w M. o informację jakie czynności zostały podjęte celem zapewnienia S. S. właściwej opieki. Kierownik MOPS zwrócił się o umieszczenie S. S. w domu pomocy społecznej bez jej zgody.

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Mikołowie z dnia 19 maja 2016r. w sprawie sygn. akt III RNs 45/16 ustanowiono kuratorem częściowo ubezważnioną S. S. J. M.. Uczestnicze, z uwagi na brak możliwości zapewnienia właściwej opieki ze strony wspólnie z nią zamieszkującego brata E. B., zostały przyznane usługi opiekuńcze. E. B. utrudnia kontakt opiekunki z uczestniczką postępowania, nie wywiązuje się z zobowiązań odnośnie sprzątnięcia, czy robienia zakupów spożywczych. Uczestniczka nie ma odpowiedniej ilości bielizny, albo w ogóle jej nie posiada, nie jest zaopatrzona w podstawowe środki higieniczne, których zakupu dokonuje opiekunka lub kurator, nie posiada odzieży zimowej. Warunki mieszkaniowe są bardzo złe, brak toalety, łazienki, potrzeby fizjologiczne są załatwiane do wiadra, w domu jest bardzo brudno. Również uczestniczka do czasu świadczenia usług opiekuńczych była bardzo zaniedbana higienicznie, bez jakiegokolwiek kontroli lekarskiej, którą brat konsekwentnie utrudnia. E. B. nie gotuje, często wyjeżdża zostawiając siostrę zamkniętą w domu bez dostępu do kluczy, czy telefonu, zostawia jej wówczas kromkę chleba. Ciepły posiłek przygotowuje uczestnicze opiekunka, ona również kupuje niezbędne środki higieniczne dla S. S., których zakup E. B. uznaje za niepotrzebny. Uczestniczka całe dni spędza w domu, jest izolowana przez swojego brata, dopiero po ustanowieniu usług (...) wraz z opiekunką wychodzi na krótkie spacerki, jest myta, znajduje się pod opieką lekarską, choć brak jest pewności czy zażywa przepisane leki, albowiem podawać ma je brat uczestniczki. Współpraca opiekunki z E. B. nie przebiega prawidłowo, utrudnia on opiekunce świadczenie usług, wyrzuca ją z domu po upływie wyznaczonego czasu świadczonych usług, a jednocześnie w żaden sposób nie zapewnia opieki własnej siostrze. S. S. nie potrafi pisać, ma świadomość toczącego się postępowania, nie chce, aby umieszczać ją w domu pomocy społecznej. Poza bratem, który nie jest w stanie prawidłowo opiekować się siostrą, a wręcz stanowi zagrożenie dla jej zdrowia, nie ma ona innych osób bliskich mogących sprawować nad nią opiekę.

Uczestniczka poza samodzielnym załatwianiem potrzeb fizjologicznych w żaden sposób nie jest w stanie poradzić sobie z podstawowymi czynnościami życia codziennego, wymaga całodobowej opieki.

Jak wynika z opinii sądu- psychiatrycznej z dnia 31.10.2016r. S. S. jest upośledzona umyślowo w stopniu umiarkowanym, była wielokrotnie hospitalizowana psychiatrycznie. Jest zaniedbana higienicznie, pozostaje

całkowicie bezkrytyczna wobec swojego stanu psychicznego i somatycznego. S. S. ze względu na upośledzenie umysłowe oraz chorobę psychiczną nie jest zdolna do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, potrzebuje stałej opieki i pielęgnacji, nie wymaga leczenia w szpitalu psychiatrycznym. Umieszczenie uczestniczki w domu pomocy społecznej jest zdaniem biegłego uzasadnione.

(dowód: dokumenty zawarte w aktach III Op 8/09 w szczególności postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 12.02.2009r. sygn. I Ns 209/08, postanowienie tut. Sądu z dnia 19.05.2006 w sprawie III RNs 45/16, sprawozdania z wywiadów kontrolnych kuratora, pismo Prokuratury Rejonowej w Mikołowie /k. 4/, pismo MOPS /k. 9-11, 17-18/, sprawozdanie z wywiadu kuratora /k.38-39/, opinia sądowo-psychiatrycznej /k. 48-53/, zeznania kuratora J. M. /k. 79-80/.

Sąd uznał cały materiał dowodowy zebrany w sprawie za wiarygodny, opinia biegłego wydana w sprawie jest spójna, logiczna, pozostaje w związku z pozostałymi dowodami stanowiącymi podstawę przyjętych przez sąd ustaleń faktycznych.

Mając na uwadze powyższy stan faktyczny Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 38 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19.08.1994r. /Dz.U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm./ osoba, która wskutek choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego nie jest zdolna do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i nie ma możliwości korzystania z opieki innych osób oraz potrzebuje stałej opieki i pielęgnacji, lecz nie wymaga leczenia szpitalnego, może być za jej zgodą lub zgodą przedstawiciela ustawowego przyjęta do domu pomocy społecznej. Stosownie natomiast do treści art. 39 wskazanej ustawy, jeśli osoba taka lub jej przedstawiciel ustawowy nie wyrażają zgody na przyjęcie do domu pomocy społecznej, a brak opieki zagraża życiu tej osoby organ do spraw pomocy społecznej może wystąpić do sądu opiekuńczego o przyjęcie do domu pomocy społecznej bez jej zgody.

Zgodnie z art. 39 ust 3 tejże ustawy jeżeli osoba wymagająca skierowania do domu pomocy społecznej ze względu na swój stan psychiczny nie jest zdolna do wyrażenia na to zgody, o jej skierowaniu do domu pomocy społecznej orzeka sąd opiekuńczy.

Wskazać należy, iż skierowanie do domu pomocy społecznej wymaga oceny stanu zdrowia oraz możliwości korzystania przez daną osobę z pomocy środowiskowej, w szczególności zaś zbadania możliwości zorganizowania usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania lub w ośrodku wsparcia. Niemożność zapewnienia tych usług w miejscu zamieszkania oznaczać będzie niemożliwość przyznania ich w zakresie niezbędnym do zaspokojenia codziennych potrzeb życiowych. Prowadząc postępowanie w sprawie umieszczenia osoby w domu pomocy, organ obowiązany jest ustalić, czy osoba ta może otrzymać konieczną pomoc w miejscu zamieszkania. W przypadku ustalenia, że udzielenie pomocy jest możliwe, ale w rozmiarze niewystarczającym, należy przyjąć zaistnienie przesłanki uprawniającej do umieszczenia w placówce. Jak zaznaczono wyżej, umieszczenie osoby w domu pomocy społecznej jest ostatecznością i powinno być poprzedzone oceną możliwości udzielenia pomocy osobie potrzebującej w miejscu jej zamieszkania oraz zbadaniem jej sytuacji rodzinnej

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, iż świetle opinii biegłego z zakresu psychiatrii, jak również całego materiału dowodowego wynika, iż S. S. jest osobą chorą psychicznie, która wymaga pomocy przy tak podstawowych czynnościach jak mycie, ubieranie, czy przygotowanie posiłku. S. S. nie posiada żadnych osób bliskich mogących sprawować nad nią codzienną opiekę poza bratem E. B. który nie tyle, że nie potrafi zapewnić jej należytej opieki to w ocenie sądu zaniedbuje uczestniczkę, izoluje ją, nie pozwala komukolwiek wejść do domu, nie współpracuje z pracownikami MOPS konsekwentnie utrudniając świadczone usługi opiekuńcze swojej siostrze.

W świetle powyższego, zdaniem sądu, zaistniał ścisły związek pomiędzy niemożliwością opieki nad S. S. przez jej najbliższych a koniecznością przyjęcia jej do odpowiedniej placówki. W ocenie Sądu, nie ulega wątpliwości, iż

najkorzystniejszym z punktu widzenia S. S. jest umieszczenie jej w domu pomocy społecznej gdzie będzie miała zapewnione bezpieczeństwo i opiekę medyczną dostosowaną do własnych potrzeb.

Postępowanie zostało wszczęte z urzędu na skutek zawiadomienia Prokuratora Rejonowego w Mikołowie (P. Gałęcki Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, komentarz Warszawa 2013, str. 181 i n.), następnie wpłynął wniosek kierownika MOPS w M.. Kurator częściowo ubezwłasnowolnionej S. J. M., jako przedstawiciel uczestniczki - złożyła wniosek o skierowanie uczestniczki do domu pomocy społecznej bez jej zgody (por. postanowienie SN z 8.09.1970r, II CZ 115/70, postanowienie SN z 30.09.1977r., III CRN 132/77. Sprawy połączono celem łącznego rozpoznania.

Sąd w niniejszej sprawie ustanowił dla uczestniczki pełnomocnika z urzędu po myśli art. 48 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Na mocy art. 98 kpc w zw. z §14 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U 2015.1801) zasądzono na rzecz adw. M. K. (1) od Skarbu Państwa kwotę 295,20zł.